

A'
CSÁSZARI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGÉDELMEVEL,

Nro 13.

Költ Bétsben, Boldog-Afzszony Havának (Augustusnak)
 14-dik napján 1801-dik Észtenőben.

B é t s e

Tegnap ülte a' Felséges Nápolyi Királyné a' negyven-kilentzedik születése napját Laxenburgban, sok szívre ható jelei között azonigaz szeretetnek, mellyel viseltetnek Ő Felségéhez a' kedves Magzatjai közönségesen. Mindenek-felett érzékeny, 's a' háládatos szívnek ritka próbái voltak mind azok az örvendezések, a' mellyek által azon a' napon jelentette ki tiszteletét a' Felséges Császárné kedves Édes Anyához, jólehet már az azelőtt való napj Schönbrunba ment vólt Ő

O

Felsége szívbeli tiszteletének meg-bizonyítására nézve.

Ma hagyják oda Laxenburgot Császár és Császárné Ő Felsegek, 's a' közel eső Baadeni ferdőkre mennek September közepe tájáig.

Tegnapelőtt jött le Ő Felségétől azon Vitézeknek laistroma, kik a' Theresie Rendjének nagy közép és kis keresztjét nyerték el jeles tselekedeteik által. Ezen közel hetven új Vitézeknek neveit minden órán közli a' Bétsi Udvari Újság. Közötök van Feldmarsal Lieutenant Fő Hertzeg Ferdinánd, a' volt Májlanti Gubernátor Fő Hertzeg Ferdinánd Ő Királyi Hertzegségének második szülött fia; azután Hertzeg Lichtenstein János, ki a' nagy keresztet; és Gróf Wartensleben Ferdinánd Magyar Lovas Fő Strázsa mester, ki a' kis keresztet nyerte el.

Gróf Cobenzl Fülep, Cs. K. Párisba menendő Követség, a' napokban indul innen Párisba, a' hova tegnap előtt ment innen az utolsó Kurír Gróf Cobenzl Lajos Ministeriünkhez; mivel már onnan minden órán vissza fog térni Bétsbe. Ez a' Kurír vitte Haydn Úrnak is; mind az oda való Musikai Társasághoz, mind pedig Gróf Cobenzl Lajos Ő Exzához szóló Válaszfát is.

Közöljük Gróf Cobenzl Lajos Párisban mulató Cs. K. Ministernek Haydn Úrhoz utasított szép levelét:

„Nemes és Némzetes Úr! Ezen Fő Városnak Muzsikusai közönségesen, kik az Úrnak, a' Teremtésről irt remek muzsikáját, az ide való Opera nevű nagy Teátrumon, minden muzsikát

kedvellőknek és ahoz értőknek gyönyörködésekre, a' leg nagyobb ditsérettel adták elő, egyenlő akarattal meghatározták, hogy a' magok tsudálkozásokat és tiszteleteket, nyilván meg bizonyítsák ezen munkának szerzője eránt, ki a' muzsikának a' leg felségesebb tárgyokra való igen helyes alkalmaztatásával annyira tökéletesítette és meg-nemesítette ezt a' mesterséget, hogy az által maga, Európának követésre méltó példájává lett.

Ebből a' tzeלבól készítették az említett muzsikuskok egy arany emlékeztető pénzt, mellyet egynehány Deputátusaiktól hozzámküldöttek, azzal a' kéréssel; hogy azt a' mellette lévő Levéllel egygyütt az Úrnak küldeném el. En ezt a' kérést annyival örömöstebb tellyesítem, mivel gyönyörűségemre szolgál, hogy ennek, az Úrra nézve illy ditsösséges történetnek alkalmatosságával, a' mesterségnek, ha szinte ahoz nem értek is, tsudállója lehetek és meg mutathatom; hogy az Úr táalentomainak, és izeméllyes tulajdonságainak különös tiszteletéből, melly szívesen részt vesznek egy olyan alkalmatossággal, mellyel egy, mesterséghez értő külső Orzági társaság, úgy szólván, az egész idegen nemzet nevében, az Úr ritka érdemeinek, meg hódol, és a' Német Muzsikai mesterségnek betsülletére szolgáló, olly emlékeztető oszlopot emel fel, melly az ő mostani tsudálkozását, a' késő maradéknak is által fogja adni. Különös tisztelettel vagyok. Nemes Nemzetes Úrnak Páris Jul. 28-án 1801. kész köteles szolgálja Gróf Cobenzl Lajos.

Gantheaume Frantzia Admirálisról az a' hír érkezett ide Konstantinápolyból, hogy az Arabsok Tornyánál (nem messze Alexandriától, mint az Egyiptomi mappánkon látni lehet) ki akarta ugyan népét szállítani a' szárazra, de az Anglus hajók miatt reá nem mehetett. Ez úttal sok kárt vallott.

Magyar Ország.

Ollyan tudósítás érkezett hozzánk Somlyó környékéről, hogy a' nevezetes Somlyai hegyen lévő szölöket egészben elverte és potsékká tette a' jégesső, még pedig olly irgalmatlanúl, hogy ezen tsapást, még a' jövő esztendőben is megsínlik a' szölők; az idén pedig több szüret nem lesz, minthogy már a' jégesső beszüretelt. — Közönséges tsapás ez a' most folyó esztendőben; mivel a' külföldi Újságok is minnyájan panaszolkodnak a' szőlőhegyeknek jég által lett elverettetéséről. Még Olasz Országból is, nevezetesen Ferrarából írják, hogy az oda való környékeken a' jég minden szölöket elpusztított.

Olasz Ország.

Livornóból Jul. 23-dikán. Már most ugyan igazán hozzá akarnak a' Frantziák látni Porto Ferrájó ostromlásához, mivel eddig igen sok kárt vallották, hogy annak megvétele könnyűnek tartván; tsak imígy amúgy láttak a' dologhoz. Az ostromló sereg részszerént a' betegség, részszerént a' várbeli őrizet egynehány szori kemény kiütése által igen sokat szenvedett. — Tegnap eve

zett el a' mi kikötőhelyünkben Watrin Generális Elba szigete felé, hogy a' nevezett várat 8000 emberrel kemény ostrom alá vegye. Harmintzhat ezer szütyő-zsákot kívánt Watrin Gen. Livornótól, mellyet azért vitt el magával, hogy ha fel nem adja magát a' vár, erőszakkal mászhasanak a' Katonák a' bástyákra, minekutánna tudniillik a' földel megtöltött zsákokkal tele hányták a' várnak árkait.

Turinban a' Katonaság között szörnyű zenebona ütötte ki magát, mivel hó pénzeiket ki nem adták. Komendánsokat meg ölték, és magokat a' várban bé sántzolták, 's nem is lehetett addig le tsendesíteni őket, míg Jourdan Generális kívánságokra rá nem állott; mellynek bé teljesítésére, 500,000 Frank adót kellett a' népre reá vetni.

Florentziából Július 24-dikén. A' mi ideig való Kormányfzékünk, Venturi és Feróni Urakat a' mi jövendő Királyunknak elébe küldötte. Mára várattatnak vizsgálva Pármából Márkgróf Venturával egygyütt, a' ki fogja a' Király nevében, az új jobbágyoktól, a' hűségre való meg esküvést el fogadni. Egynehány napok múlva ide váratik maga is a' Király, a' Királynéval, és a' kis Herzzeggel egygyütt. — Tegnap jött vizsgálva Murát Generális Pármából.

Velentzéből Julius 29-dikén. Bolognából jött bizonyos tudósítások szerént, a' Pápa Ó Szentsége Birodalmában eső Sz. Leó várát, a' Frantzia Katonáknak által adták. — Egy Smirnából jövő hajó azt a' hírt hozta, hogy Adm. Warren, Gan-

theaume hajós seregét, egész Cerigó szigetéig, melly az Archipelaguson van, követte; de mivel ez, 60 tengeri mérföldel elébb járt, Warren minden halzon nélkül vízízta tért az Egyiptomi partokhoz. — Nádor Ispány Ő Kir. Fő Hercegsége, tegnap a' Sz. Markus torayába ment fel, mellyből Velente vidékeire igen szép ki nézés esik.

Nápolyból Jul. 14 dikén. Ő Felsége a' Nápolyi Király is megegyezett már benne, hogy akár millyen sorsú, a' Státust megbántott, 's ugyan azért eddig fogsában tartatott nagy bűnösök, szabadon bocsáttassanak, 's minden hibájok örök feledékenységbe menjen.

Frantzia Ország.

Párisból Jul. 27-dikán. Azok közzül a' felséges festések közzül, mellyek Olasz Országból kerültek Frantzia Országba, Bonaparte, a' leg szebbeket hat hat Hónapra, fel aggattattya a' maga szobájába, azután ismét vízízta küldi a' közönséges képes házba. Leg először, ama híres Festőnek Raphaelnek halhatatlan munkáit viteti magához. — A' Spanyol Király, 11 Zászlókat ajándékozott a' Békesség Fejedelmének, mellyeket tsak ugyan ő vett el a' Portugallusoktól, meg engedvén néki, hogy azokat a' maga Palotájában fel függeszze, és Tzímeréhez hozzá tétesse. — Midőn a' Spanyol Király Badajóznál, a' maga, isata rendben menő seregét vizsgálta volna, lóra ült, és úgy lovaglott Katonái között, a' Királyné pedig a' kotsiban maradt. Hirtelen elő tűnik egy pompáson fel ékesített győzedelmi szekér, mellyet a' Katonák magok húzták; a' Királynét

erővel belé ültették, és úgy húzták el az egész sereg előtt.

Parisból Julius 28-dikán. A' mai Moniteur, az Algesirásnál Julius 6-dikán történt tsatáról, ezeket a' még eddig tudva nem volt környü állásokat foglalja magában: Hét Spanyol ágyúzó hajók vettek ebben az ütközetben részt, mellyek közül 5 hafzon vehetetlené tett. — A' Gibráltárból jött tudósítás szerént, az Anglusok ezen a' napon 1500 embert vesztettek. A' Frantziák közül 180-on maradtak halva, 300-an estek sebbe, kik között 50-nél többen kemény sebet kaptak. A' tsata, hat óráig tartott egy végben, a' leg nagyobb tüzességgel, és azok a' három Frantzia Linea hajók, mellyek hat ellenséges hajó ellen viaskodtak, tsudállatos vitézséggel forgatták magukat. A' Hannibál nevü 74 ágyús hajó nagyon meg szaggatódott; a' többi 5 Anglushajók is meg foztattak árboiszfáiktól, 's most újítják őket Gibráltárban. — — Az Algesirási és Isola Vertei Batteriák, nagy kárt tettek az ellenségnek. — A' Spanyol Országi Király, a' Békesség Fejedelmének egy meg díszérő Dekrétumot küldött. Junius 27-dikén vizsgálta meg a' Király a' Spanyol sereget, és 29 dikén el utazott a' Királynéval Olivenza Városába, a' Portugallusoktól közelebb által engedett Alentéjő Tartományába. — Hertzeg Braschi ide érkezett, a' mint mondják azért, hogy az Attya testvérjének, hatodik Pius Pápanak holt testét ki kérje.

Párisból Jul. 29 dikén. Tegnapelőtt hívta meg a' Zsinat, azokat a' Frantzia Püspököket és Papokat, kik eddig vele egygyütt nem tartottak.

a' maga pompás gyűléseibe, mellyekben a' minő mondják külömb külömbféle viszszás (controversus) dolgok fognak el igazítódni, a' békességnek és szereteinek lelke szerént. — Ezek a' gyűlések fognak közönségesen tartatni Párisban, a' Szűz Mária Templomában.

Párisból Julius 31-dikén. Az egygyesült Frantzia és Spanyol Bresti hajós sereg, számos szárazra ki szállítható katonaságot fzedett fel, és Dumanoir Frantzia Admirális az igazgatója. — Spanyol Országba szüntelen' szállitják még most is a' sok Frantzia hajóslegényeket és katonákat, a' kiket a' mint mondják, a' Spanyol kikötőhelyekben, a' ki evezésre készen álló Linea hajókra fognak ültetni. De hogy ezek Irlandia ellen mennek e' olztán, vagy Egyiptomba, még titokban van.

Strasburgból Augustus 3 dikén. Regensburgból azt írjak, hogy az ott tartózkodó Frantzia Követ, Polgár Bacher, úgy nyilatkoztatta ki magát: hogy a' Toskánai Nagy Hertzég kárának ki pótolása a' Német Birodalomra tartozik, és a' Frantzia Kormányzék, abba magát éppen belé nem avatja.

Calaisból Junius 18 dikén. Ma reggel ment innen ki egy, hat ágyúzó hajókból álló kis hajós sereg, fegyveres néppel, hogy magát Bolognánál több hajókkal egygyesítse. A' vigyázó tornyokból láttzottak ugyan egynehány Anglus hajók, de olyan mezfzre, hogy azt gondolta volna az ember, hogy a' hajóssereg, a' part mentében elérhet a' maga fel tett tzeljára. El is mente már

felé úttját, a' midőn négy Anglus hajót vett észre; ekkor vizsgálta akart térni, hanem más hat Anglus hajók kerültek a' háta megé, és egy 14 ágyú lövésből allott jelre, mellyet egy könnyű szerű hadi hajó adott, tsak hamar 20 Anglus hajók sereglettek öszve. Midőn e' szerént, mind előről, mind hátúlról, mind oldalaslag ki lett volna az ellenség tüzeselésének téve; szerentsére egy fővény domb megé vontá magát a' Frantzia Kommandáns, és az ellenséggel szembe, vasmatskáit le hányta. Illy bajós környülállásai között ezen hajós seregnek, Generális Ferrand és Bonbes, az örizeten lévő seregnek egy részével, és könnyű szerű ágyúzó szerűszámokkal, sietve ki mentek Calaisból, hogy azon a' tájékon, hol ez a' hajós sereg volt, Battériákat hánnyanak, és az ellenséget el üzzék. Az alatt, mig minden nézők nyughatatlanságban voltak, a' szél meg tsendesedett, és a' hajós sereg el tökéllette magát, hogy a' Fegyveres nép segítségével az ellenség hajós seregén, melly ennek utánna nem mert menni, kerészül evez. És így jött vizsgálta ide ez a' kis hajós sereg, délutánni négy órakor, a' nézők öröm kiáltási között. Tegnap evezett el innen egy kis Fregát, mellyet itt kélyzítettek. Rouen felé, és onnan a' Sequana vízen Párisba vizik, a' hol a' Fő Konzulnak adódik ajándékba.

Egyiptom állapottyára nézve, egy Levelet tett közönségessé a' mai Moniteur, mellyet Livornóból Julius 21-dikén írt Daure, a' hadi Ministernek; az értelme ez: „Május 21 dikén hagytam oda Alexándriát, mellynek kikötőhelyében fogott el

egy Pique nevű Anglus Fregát, 's vitt Abúkirba, a' hová 8-dik Júniusban érkeztem meg, innen 20 dik Juniusban hozott által Európába. Akkor még Egyiptom állapotja ebben volt: Generális Menou még beenn volt Alexandriában. Az Anglusok Abukirt, seregeknek egy részével körül véve tartották, és szemmel tartották, Alexandriában Menout. Az Alexandriai kikötőhelyben volt Francia hadi hajókon lévő Katonaság őrizte a' várost. Június 9-dikén ért bé Alexandriába az a' Héliópolis nevű könnyű szerű hajó, mellyet Gantheaume Admirális küldött el munitzióval, és fegyveres emberekkel. Ez a' hajó magát Gantheaume Admirálist, Alexandriától 15 órányi járó földre hagyta el, az Afrikai partoknál. Generális Beliárd igazgatott egy nagy hadi sereget Kátrában. Az Anglus sereg, Generális Hutchinson alatt, Terranéh-nál állott, és a' Kapitány Basa segítette a' maga Niluson lévő hajósseregével. A' Nagy-Vezér Kájró felé előre nyomult volt, de Generális Beliárdtól meg verettetett, és Salachieh-ig visszanyomattatott. 600 Teve és 500 kíséző ember, Askam és Terranéh között, az ellenség kezébe esett. A' Burlósi és Damietti őrző sereg is, melly 600 emberből állott, fogságba esett, "Contra Admirális Liaois-nak, ki az Algesirási tengeri tsatában győzedelmeskedett, egy meg tisztelő kardot tsináltatnak ajándékban.

Az Anglus Katonaság erőss szemfájást szenved Egyiptomban, mint a' mieink is szenvedtek először, mikor oda ki szállottak.

Anglia.

Londonból Július 25-dikén. Nem jó szívvel

zenvedi a' közönség, hogy hat Anglus Linea hajó meg hagyta magát veretni három Frantzia hajóktól, és hogy a' Hannibál nevű hajónak meg kellett magát adni. Hanem azok a' Tengeri Katonai Tisztek, kik Algesirás környékét esmerik, azt állítják, hogy az Algesirási és Isola Vertei Battériák, (Isola Verte egy sziget, melly Algesirástól egy fél fertály órára fekszik, ezek közt voltak a' Frantzia hajók) tettek az Anglusoknak leg több kárt,

Német Ország.

Stuttgard Augustus 2-dikán. Bétsből és más helyekről azt írják, hogy a' Berlini Anglus Követen kívül, a' Muzka Követ is nagyon tüzesen rajta van, a' Pruszszus seregeknek a' Hannóverai Választó Fejedelemségből való ki takarodásán; hanem a' Berlini Udvar, ezzel még mind addig késni akar, míg a' közelebb meg károsított Fejedelmek dolga el nem dül; egyfzersmind pedig nem akar a' Pruszsziai Király abban a' plánumban meg egygyezni, mellyet a' Hannóverai Fejedelemségre nézve ki dolgoztak.

Frankóniából Augustus 15-ö napján. Würtzburgban, a' Magyar Országi, Tirolisi, és Austriai boroknak akójára 10 forint; a' Frantzia, Spanyol és Olasz Országiaknak 20 forint; a' Rajna, Ménus, és Tuber mellyéki boroknak 30 krajtzár, az égett bor akójára pedig 3 forint adó vettetett. — Az ott kereftül vitetendő jószágok vám nélkül szabadon botsáttatnak. — Aza' hire, hogy a' Frankóniai Kerületben benn termett boroknak ki vi-

teléért is adót kell fizetni. — A' szőlő termés bő
szürettel biztat.

E l e g y e s L e v e l e k .

Páris Julius 21-dikén. Az ide való Újság le-
velekben egy igen nevezetes írást olvasunk, mel-
lyet hajdani Portugalliai első Minister Marquis
P o m b a l 1760 ban küldött az Angliai Kormány-
széknek, a' két Udvar között akkor támadott
egyenetlenség alkalmatosságával. Ertelme azon
írásnak ez, mellyet más Országokról is, m u t a t o
n o m i n e, könnyen el lehet érteni: „Még ti akkor
Európában keveset tehattetek, mikor már mi ha-
talmasok voltunk. Még a' ti szigetetek akkor csak
egy kicsiny pontot tett az egész föld le-rajzoló-
sában, mikor Portugallia nevével már az egész
világ bé volt töltve. Már mink akkor Asiában,
Afrikában és Amérikában uralkodtunk, mikor ti
még csak egy kis szigetnek voltatok urai. Hatal-
matok csak a' második rangot érdemlette meg;
hanem mink adtunk olly eszközöket kezeitekbe,
mellyeknél fogva, a' leg első helyre fel emelked-
tetek. Természeti tehetetlenségtek nem engedte,
hogy hatalmatokat, annál a' szigetnél, mellyet
birtok, killyebb is ki terjesztétek; mert arra hadi
sereg kívántatott volna, mellynek fizetésére pe-
dig pénzetek nem volt. Abból a' kevés pénzből,
mellyet a' nap-keleti Indiákon üzött kereskedés-
tekből nyertetek, csak hat Regimentet sem tudta-
tok volna ki fizetni. És a' tenger, ez a' ti tulaj-
don Elementumotok; nem vitt annyit bé számo-
tokra, hogy 20 hadi hajót el tudtatok volna
tartani.“

„Ötven ezrtendöktől fogva többet húztatok Portugallián 1500 milliónál. És az a' mód, melly által ezt a' temérdek kintset szerzettétek magatoknak, többet tett a' ti virágzástokra, mint maga a' meg szerzett kints. Bányáinkat mesterségesen magatokéivá tettétek, mert minden ezten-dőben, ti veszitek el tőlünk rendszerént azoknak jövedelmét. A' Brasiliai hajóknak hozzánk való meg-érkezése után, alig múlik el egy hónap, mikor már semmi nyoma nints nállunk, az azo- kon hozott aranyak; mind Angliába takarító- dott által, hogy a' ti pénzbeli gazdagságtokat nevelje.“

„Példa nélkül való ostobaság az, mellynek párját az egész világ históriájában nem olvasunk, hogy meg engedjük, hogy ti ruházatok bennün- ket és minden pompára tartozó eszközöket ti töl- letek vegyünk. György (Anglus) Király jobbágyai között, mi tartunk 500 ezer mester embere- ket, kik mind a' mi költségünkön élnek Angliá- nak fő városában. A' ti földeitek azok, mellyek nekünk kenyeret adnak. A' mi embereink helyett ti magatokéival műveltetitek szántó földeiteket. Ez előtt mi vittünk tinéktek eleséget, most pedig ti hoztok minékünk. Ez előtt pallagban hevert földeiteket, fel- szántogattátok; most pedig mi hagyjuk heverni, ez előtt jó munkában volt szántó földjeinket.“

„De ha fel-tudtunk benneteket mostani mél- tóságtokra emelni, le is tudtunk onnan benne- teket buktatni. Jobban el tudunk mi nálatok nélkül élni, mint ti mi nálunk nélkül. Egy tör- vény, az arany ki vitelének halálos büntetés alatt

való meg tiltása, hatalmatokat meg-erőtelenítheti. Híjában biztatjátok magatokat azzal, hogy a' tilalom mellett is ki lehet a' mi arannyainkat vinni, mivel hajóitokat nem engeditek meg motóztatni; mert az erőszak mindent meg tsinál."

„Mi lesz belőlle, ha Anglia a' mi Amériikai gazdagságunkból többé semmit sem kap? ha a' szárazon és vízen lévő seregeit abból többé, nem fizetheti? ha az idegen Hatalmasságoknak hadi segítségül Portugallia aranyat nem adhat? ha azok az egynehány ezer mester emberek és Fábrikások, kik most Portugallia számára dolgoznak kezeiket öfzve dugják?"

„De talám azt mondjátok: nem lehet az, hogy a' dolgoknak oly régtől fogva tartó állapotja, egy szempillantás alatt meg-változzon. Az igaz, de nézzétek tsak, melly ki nyújtott kezekkel ajánlja minékünk Frantzia Ország a' maga gyapjú miveit. És ha az ő ajánlását el fogadjuk, 's ha a' szomszéd Barbáriában (Afrikában) vásároljuk bé a' mi számunkra való gabonát; vége lesz úgy a' ti hasznatoknak. Jól tudjátok, hogy a' ti mi velünk való tengeri kereskedéstek, melly számos hajókat táplál; és mennyi tengeri tiszteket 's hajós legényeket formál, a' kik hadakozás idején nagy részét teszik a' Királyi hajósseregnek. 's a' t."

Madridből Július 10 dikén. A' mi Királyi Udvarunk, Badajóztból vizsza érkezett. Ezen utazásról való tudósítás, a' tegnapelőtti rendkívül való Udvari Újságban, le van minden környék állásokkal egygyütt írva; mellyből azt lehet látni; hogy Ő Felségek, Julius 1. ső napján Olivenza vá-

rosába mentek, melly Várost a' közelebb kötött békesség alkalmatosságával adott által Portugallia Spanyol Országának; és hogy ott nagy pompával fogadták Ő Felségeket. A' város estve ki volt világosítva, és közönségesen örültek Új Fejedelmeknek hozzájuk tett meg érkezésén.

Hágából Július 24 dikén. A' mi Hadi Minis-terünk Polgár Gámber, keményen öszve szóllalkozott Generális Augerauval, minekelötte még ez, innen Párisba el utazott volna, és ezért, kérte a' maga hivatalából való el bortsáttatását; de a' Kormányzék, melly kivált a' mostani környül-állásokban az ő talentomait betsülbi tudja, ezt meg nem engedte. — A' mi Kormányzékünk, azoknak a' vitézeknek meg tisztelésére, kik 1799-ben, a' ki szállani akaró Anglusokat és Oroszokat olly vitézül vissza verték, két emlékeztető Oszlopot akar fel állíttatni, melly 60,000 forintba fog kerülni.

Berlinből Julius 25-dikén. A' Condé Hertzeg leánya, Ludovika, tagjává lett a' de la Trappe név alatt esmeretes Rendnek, 's a' mint az Attyához útasított leveleiből kitudódott, igen szereztsésnek tartja magát ezen Társaságba való belépése után. (A' nevezett Királyi vérből való Hertzeg, egész sereget, melly kiköltözött Frantzia Nemesekből állott, vezérlett a' Frantziák ellen. Először Cs. Királyi, azután Muzka, végre Anglus szolgálatban volt. Egy hónappal ezelőtt Bétsből Londonba utazott Nemes maga viseletéért közönségesen tiszteltetik.

A' fehér ruhának az a' mosása, melly sokkal több hasznot hajt bé, mint eddig, és a' melyet nem régen találtak fel Frantzia Országban, a' hol a' Pármai Hertzeg előtt is próbát tettek azzal, sokat hasonlít, a' Magyar hazában sok helyen szokásban lévő szapulásnak, vagy a' mint néhól nevezik, lúgozásnak módjához. — A' fehér ruhát tudniillik egy kö, vagy mázos tserép edénybe, gyenge lúgba bé-áztatják, és bé-fedik, 48 óráig benne tartják, akkor ki-vefzik, ki fatsarják, azután tiszta friss vízben meg rázogattják, újra ki fatsarják, meg szárítják, és már ekkor a' ruha, mind tiszta, mind fehér. Az említett lúgnak, tisztának kell lenni: lehet azt azomiban egy kevés tört tojás hajjal, vagy oltatlan mézfzel erősíteni, vagy élhet az ember a' szappan főzők lúgjával is: külömben az illyen lúg, hamúból, hamú-sírból és szódából készül. A' melly lúgban a' szennyes ruha ázott, az mindenkor tisztátalan lesz, de ha egy kevés oltatlan mézfzet vetnek belé, és itató papiroson egyszer kétfzer meg szürik, ismét lehet vele élni. Fa, vagy réz edényben azért nem jó ebbe a' lúgba áztatni, mert a' lúg mind a' kettőből valamelly színt veszzen magába. Ezen kívül bé kell őket fedni: mert külömben a' ruhában imitt amott hójogotskák támadnak, és ott a' ruha meg nem ázván, foltoş lesz. Ezzel a' móddal a' ruha mosás, tűz, fa, és szappan nélkül, kevés idő alatt, a' háznál véghez mehet, és a' ruha, kefélés (mint Bétsben szokás) sujkolás, vagy tapodás által nem rongáltatik.

(Egy árkus Tóldalékkal.)